

Sygn. akt II PK 246/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

Protokolant Grażyna Niedziałkowska

w sprawie z powództwa L. S.

przeciwko A. spółce akcyjnej z siedzibą w P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 11 sierpnia 2016 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 16 kwietnia 2014 r.,

I. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1 w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego w P. z 12 grudnia 2013 r. i oddalającej powództwo ponad zasądzoną na rzecz powoda kwotę 26.259,15 zł z odsetkami (ppkt a) oraz w orzeczeniu o kosztach (ppkt b) i w tym zakresie oddala apelację strony pozwanej;

II. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 3 i zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 1.350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym oraz 30 zł tytułem zwrotu opłaty od skargi kasacyjnej.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. w sporze o wynagrodzenie za korzystanie z wynalazków wyrokiem z 12 grudnia 2013 r. uwzględnił w znacznej części powództwo i zasądził na rzecz L. S. 45.731,63 zł z odsetkami.

Sąd Apelacyjny w części uwzględnił apelację pozwanej spółki akcyjnej A. i wyrokiem z 16 kwietnia 2014 r. zmienił wyrok Sąd Okręgowy w ten sposób, że zasądził na rzecz powoda 26.259,15 zł z odsetkami, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. W pozostałej części oddalił apelację pozwanej i w całości oddalił apelację powoda.

Powód pracował jako specjalista-konstruktor. Był współtwórcą trzech wynalazków i wzoru użytkowego. Powstał spór o wynagrodzenie powoda za korzystanie przez pozwaną z jego wynalazków. Sąd Okręgowy stwierdził, że zastosowanie ma ustawa z 19 października 1972 r. o wynalazczości. Zgodnie z tą ustawą przyjął, że wynagrodzenie wypłaca się w całości najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy po upływie roku od dnia uzyskania pierwszych korzyści z wynalazku lub w częściach w ciągu dwóch miesięcy po upływie każdego roku uzyskiwania korzyści. Art. 98a tej ustawy nie określa ram czasowych wypłaty wynagrodzenia. Kolejna ustawa z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (dalej także jako „ustawa Pwp”) wprowadziła ograniczenie czasowe 5 lat wypłaty wynagrodzenia (art. 22), jednak na mocy art. 315 ust. 2 tej ustawy spór podlegał rozstrzygnięciu na podstawie regulacji ustawy z 1972 r. o wynalazczości. Zgłoszenia patentowe nastąpiły w okresie obowiązywania tej ustawy (w 1996 r.). Wynagrodzenie ma charakter całościowy (jednorazowy), jedynie ustawa pozwala wypłacać je w częściach. Należne powodowi kwoty wynagrodzenia za okres od 1 stycznia 2000 r. do 30 czerwca 2011 r. wynoszą łącznie 45.731,63 zł. Wynagrodzenie to zasądzono z odsetkami (przyjmując przedawnienie odsetek – pozew złożono 10 sierpnia

2010 r.) od 10 sierpnia 2007 r. od kwoty wynagrodzenia 4.015,86 zł za 2006 r. i od kolejnych kwot wynagrodzeń (rocznych) z odsetkami od 1 marca danego roku, a od wcześniejszej zaległości (26.259,15 zł) z odsetkami od 25 sierpnia 2010 r.

W apelacji pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego i procesowego. Wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa.

Powód zaskarżył apelacją wyrok w części oddalającej powództwo co do kwoty 2.768,37 zł.

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wyroku reformtoryjnego stwierdził, że pozwana nie wykazała by łączyła ją z powodem umowa o wynagrodzenie za stosowanie wynalazku. Takiego charakteru nie miały nagrody wypłacane powodowi na podstawie regulaminu. Powodowi należało się wynagrodzenie na podstawie ustawy. Decydują jednak przepisy ustawy Pwp a nie ustawy z 1972 r. o wynalazczości. Po wejściu w życie nowego prawa (ustawy Pwp) przepisy wcześniej obowiązujące mają zastosowanie do oceny ważności prawa nabytego pod ich rządem oraz do skutków zdarzeń zaistniałych w czasie ich obowiązywania. Natomiast nowa ustawa od daty wejścia jej w życie stanowi podstawę do oceny skutków zdarzeń powstałych po tej dacie. Przyjęcie odmiennego zapatrywania prowadziłoby do utrzymania obowiązywania starej ustawy i w konsekwencji istnienia przez czas nieograniczony dwóch reżimów prawnych dotyczących tego samego przedmiotu. W sprawie należy się odwołać do art. 315 ust. 2 ustawy Pwp, a zwłaszcza do pojęcia „stosunki prawne” jako relacji między przynajmniej dwoma podmiotami, które są dla nich źródłem praw i obowiązków. Nie chodzi o powstanie prawa podmiotowego wynikającego z opracowania wynalazku czy wzoru użytkowego lecz o zdarzenia związane z wykorzystaniem wynalazku przez przedsiębiorcę i odniesienia przez niego korzyści. Z tym momentem po stronie twórcy powstaje wierzytelność o zapłatę wynagrodzenia a po stronie korzystającego przedsiębiorcy obowiązek uiszczenia odpowiedniej kwoty za każdy rok wykorzystywania wynalazku. W razie braku realizacji tego obowiązku roszczenie twórcy staje się wymagalne z upływem dwóch miesięcy od zakończenia każdego roku korzystania z wynalazku. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 26 września 2013 r., I ACa 699/13 i przedstawione w nim argumenty co do interpretacji sformułowania „stosunki

prawne”, daty powstania wierzytelności twórcy i okresu za jaki przysługuje mu wynagrodzenie. W obecnej sprawie nie było sporne korzystanie przez pozwaną z rozwiązań zainicjowanych przez powoda, za cały okres objęty sporem oraz brak zapłaty powodowi wynagrodzenia. Obowiązek zapłaty wynagrodzenia i sposób jego ustalenia wynika z przepisów art. 98a i art. 98b ustawy z 1972 r. o wynalazczości oraz z art. 22 ustawy Pwp, przy czym kwestie te w obu ustawach zostały uregulowane niemal identycznie. Różnica polega na ograniczeniu czasowym prawa do wynagrodzenia, które wprowadziła nowa ustawa Pwp, powracając do rozwiązań ustawy z 1972 r. o wynalazczości sprzed jej nowelizacji w 1992 r. Przedsiębiorca powinien wypłacać wynagrodzenie za każdy rok korzystania z wynalazku a termin do realizacji tego obowiązku kończy się z upływem dwóch miesięcy od zakończenia każdego roku. Odnośnie wynagrodzenia należnego za rok 2000 zastosowanie ma ustawa z 1972 r., jako ustawa obowiązująca w tym okresie, natomiast za dalszy okres stosować należy nową ustawę Pwp, z tym zastrzeżeniem, że wprowadza ona ograniczenie czasowe do wpłaty wynagrodzenia - 5 lat (art. 22 ust. 3). Zatem powodowi na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, należy się wynagrodzenie za okres od 2001 r. do 2005 r. Łącznie roszczenie powoda obejmuje okres 6 lat korzystania z wynalazków przez pozwaną. Co do wysokości wynagrodzenia to ustalenia są prawidłowe, łącznie za lata 2000-2005 wynosi 26.259,15 zł. Odsetki należą się od doręczenia pozwu. Natomiast wypłacone nagrody dotyczyły innych rozwiązań innowacyjnych bądź innego okresu, pozwana nie przedstawiła dowodów potwierdzających wypłatę nagród za rozwiązania będące przedmiotem sporu. W uwzględnieniu apelacji pozwanej Sąd Apelacyjny obniżył zasądzone wynagrodzenie do kwoty 26.259,15 zł z odsetkami (art. 386 § 1 k.p.c.). Dalej idące żądanie oddalono wobec braku podstaw do zasądzenia wynagrodzenia za rok 2006 i następne lata. Apelacja powoda została oddalona (art. 385 k.p.c.). Jego żądanie zmiany wyroku przez podwyższenie zasądzonej kwoty o 2.768,37 zł nie zostało w żaden sposób uzasadnione.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie prawa materialnego: 1) art. 315 ust. 2 ustawy z 30 czerwca 2000 r. Pwp w związku z art. 98a ust. 2 i 3 ustawy z 19 października 1972 r. o wynalazczości przez przyjęcie, że do wynagrodzenia twórcy wynalazku za korzystanie z tego wynalazku przez przedsiębiorcę

powstałego w trakcie obowiązywania ustawy o wynalazczości a płatnego w częściach już po wejściu w życie nowej ustawy stosuje się jej przepisy, a nie przepisy obowiązujące w dacie zastosowania wynalazku; 2) art. 22 ust. 3 ustawy Pwp w odniesieniu do wynagrodzenia za okres obejmujący lata 2001 do 2011 pomimo braku do tego podstaw, albowiem wynagrodzenie to powstało pod rządem ustawy o wynalazczości, co w konsekwencji doprowadziło do niezastosowania do całego wynagrodzenia należnego powodowi przepisów art. 98a ust. 2 i 3 ustawy z 19 października 1972 r. o wynalazczości; 3) art. 22 ust. 3 ustawy Pwp poprzez błędne przyjęcie, iż przepis ten wprowadza pięcioletnie ograniczenie czasowe względem korzyści, stanowiących podstawę do ustalenia wynagrodzenia za wynalazki i wzory użytkowe, a nie stanowi tylko zakreslenia okresu, w którym następuje wypłata wynagrodzenia dla wynalazcy.

Pozwana wniosła o odrzucenie skargi ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (19.473 zł), a także braki dotyczące zakresu zaskarżenia oraz wniosków kasacyjnych. Ostatecznie wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Nie ma podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia. Skład powiększony Sądu Najwyższego w uchwale z 16 marca 2016 r., III PZP 8/15, stwierdził, że w sprawie z powództwa twórcy wynalazku o wynagrodzenie za korzystanie z jego wynalazku o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia przewidziana dla spraw z zakresu prawa pracy (art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 294 ustawy z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej). Uchwale nadano moc zasady prawnej. W sprawie o dopuszczalności skargi decydował zatem próg dziesięć a nie pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Skarżący sprecyzował na rozprawie 4 listopada 2015 r., że skarży rozstrzygnięcie z punktu 1 wyroku Sądu Apelacyjnego. Odpowiada to podanej w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia. Skargą nie było zatem objęte rozstrzygnięcie z punktu 2 tego wyroku. Sprecyzowanie wniosku usunęło

zarzuconą przez pozwaną niejasność i ostatecznie nie stanowiło przeszkody procesowej do rozpoznania skargi kasacyjnej.

2. Zarzuty skargi uzasadniają uwzględnienie jej wniosku o uchylenie zaskarżonej części wyroku Sądu Apelacyjnego i oddalenie apelacji pozwanej (art. 398¹⁶ k.p.c.).

Spór na etapie skargi sprowadzał się ostatecznie do rozstrzygnięcia, która regulacja prawna ma zastosowanie do wypłaty wynagrodzenia.

Pozwana nie wniosła skargi kasacyjnej.

Sąd Okręgowy przyjął, że zastosowanie ma regulacja z art. 98a ustawy z 1972 r. o wynalazczości i zasądził wynagrodzenie za cały sporny okres czyli lata 2000-2011. Z regulacji tej wynika, że wynagrodzenie przysługuje po upływie każdego roku uzyskiwania korzyści z wynalazku. Natomiast Sąd Apelacyjny uwzględnił w części apelację pozwanej i zasądził wynagrodzenie tylko za lata 2000-2005. W ocenie Sądu Apelacyjnego decydować ma nowa regulacja ustawy Prawo własności przemysłowej, zgodnie z którą, wynagrodzenie wypłaca się nie dłużej niż przez 5 lat – art. 22, przy czym za pierwszy rok spornego okresu (czyli 2000) wynagrodzenie zasądzono na podstawie poprzedniej regulacji art. 98a ustawy o wynalazczości.

W tym miejscu należy zauważyć, że wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 26 września 2013 r., I ACa 699/13, którego wykładnię prawa w podobnej sprawie zaaprobowano w zaskarżonym wyroku, został uchylony przez Sąd Najwyższy wyrokiem z 8 lipca 2015 r., II PK 168/15. Sąd Najwyższy nie podzielił przyjętej przez Sąd Apelacyjny wykładni i stwierdził, że zgodnie z art. 315 ust. 2 ustawy Pwp, do oceny zasadności roszczenia twórcy projektu wynalazczego o wynagrodzenie za okres po wejściu w życie tej ustawy, w sytuacji, gdy prawo to powstało pod rządami ustawy z 19 października 1972 r. o wynalazczości, stosuje się przepisy tej ostatniej ustawy, a nie ustawę Pwp.

3. Wracając do obecnej sprawy, to istotna jest różnica w regulacjach ustaw. Z regulacji poprzedniej ustawy o wynalazczości wynika prawo twórcy do wynagrodzenia po upływie każdego roku uzyskiwania korzyści z wynalazku, czyli bez ograniczenia temporalnego (art. 98 ust. 3 *in fine*). Nowa ustawa Pwp wprowadziła ograniczenia czasowe, jako że wynagrodzenie wypłaca się po upływie

każdego roku od uzyskania korzyści z wynalazku, jednak nie dłużej niż przez 5 lat (art. 22 ust. 3 *in fine* ustawy, a po jej zmianie od 1 grudnia 2015 r. art. 22 ust. 4). Ograniczenie to łagodzone jest w ten sposób, że wynagrodzenie „powinno być podwyższone, jeżeli korzyści osiągnięte przez przedsiębiorcę okażą się znacząco wyższe od korzyści przyjętych za podstawę do ustalenia wypłaconego wynagrodzenia” (art. 23 ustawy Pwp). Spór na gruncie tych regulacji nie musi wystąpić, gdy strony określą umownie to prawo (co wyprzedza regulację ustawową) albo gdy przedsiębiorca zapłaci twórcy wynagrodzenie jednorazowo (zgodnie z regulacjami ustawy poprzedniej i aktualnej).

4. Zasadnicza nieprawidłowość w wykładni i stosowaniu prawa w zaskarżonym wyroku wynika z przyjęcia, że zastosowanie mają jednocześnie różniące się regulacje, czyli poprzednia i nowa, do niespornego stanu faktycznego, w którym korzyści z wynalazku uzyskiwano w 2000 r. i dalej w kolejnych latach spornego okresu 2000-2011. Sąd Apelacyjny stwierdził, że do wynagrodzenia za 2000 r. zastosowanie ma regulacja poprzednia a do wynagrodzenia za kolejne lat regulacja nowa, czyli z ograniczeniem do 5 lat wypłaty. W efekcie wynagrodzenie powoda zostało zmniejszone blisko o połowę.

W niespornym stanie faktycznym powstaje pytanie, czy w sprawie mogły być stosowane granicznie różne regulacje obu ustaw. Odpowiedź jest negatywna i wynika z przepisu art. 315 ust. 2 ustawy Pwp. Stanowi on, że do stosunków prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Treść przepisu jest jednoznaczna, czyli stosuje się prawo dotychczasowe. Nie ma tu więc regulacji intertemporalnej opartej na alternatywie prawa dotychczasowego i prawa innego (niż dotychczasowe). Krótka i jednoznaczna treść przepisu uzasadnia stwierdzenie, że chodzi o alternatywę rozłączną, to znaczy, że do stosunków prawnych powstałych przed wejściem w życie ustawy stosuje tylko przepisy dotychczasowe, a zatem inne (niż dotychczasowe) prawo stosuje się do stosunków prawnych powstałych później.

5. Należy więc odkodować pojęcie stosunku prawnego użyte w art. 315 ust. 2 ustawy Pwp i stwierdzić, że chodzi o stosunek prawny powstały na podstawie ustawy z chwilą zaistnienia określonych faktów, czyli korzystania z wynalazku twórcy i osiągania korzyści. Z mocy ustawy twórcy należy się wówczas

wynagrodzenie a korzystający z wynalazku przedsiębiorca zobowiązany jest je zapłacić. Taka jest treść stosunku prawnego, który powstaje po spełnieniu tych warunków. W sprawie zostały one spełnione przed wejściem w życie ustawy Pwp. Zgodnie z art. 315 ust. 2 tej ustawy do wynagrodzenia i jego zapłaty stosuje się zatem przepisy poprzedniej ustawy czyli ustawy z 1972 r. o wynalazczości. Stosowanie wynalazku i osiąganie korzyści występujące w kolejnych latach nie oznacza, że fakty te kreują nowe (kolejne) stosunki prawne, odrębne od pierwotnego i nie podlegające już regulacji ustawy Pwp. W sprawie ustalono, że stosunek prawny powstał w czasie obowiązywania ustawy o wynalazczości.

Jeżeli więc stosunek prawny powstał przed dniem wejścia w życie ustawy Pwp to art. 315 ust. 2 tej ustawy wyklucza normę przyjętą w zaskarżonym wyroku, że do czasu wejścia w życie nowej ustawy stosuje się regulację poprzedniej ustawy o wynalazczości (art. 98a) a po jej wejściu w życie regulację nowej ustawy (art. 22 Pwp). Taka wykładnia byłaby sprzeczna z art. 315 ust. 2, z którego jednoznacznie wynika, że chodzi o przepisy tylko jednej ustawy („przepisy dotychczasowe”). Jest to regulacja typowa (najczęstsza) w przypadku zmiany ustaw. Zastosowanie ma prawo materialne obowiązujące w chwili zdarzeń i powstawania stosunków prawnych. Późniejsza zmiana ustawy może zmienić stosunki prawne, ale nie wtedy, gdy sam ustawodawca stwierdza, że choć wprowadza nową regulację, to do stosunków prawnych powstałych przed dniem jej wejścia w życie stosuje się przepisy dotychczasowe.

Analizę w tym zakresie przeprowadzono też we wskazanym wyroku Sądu Najwyższego z 8 lipca 2015 r., II PK 168/15. W szczególności kluczową kwestię powstania stosunku prawnego zasadnie łączy się z uzyskiwaniem korzyści ze stosowania wynalazku. Wówczas z mocy prawa powstawał stosunek prawny, którego elementem był obowiązek zapłaty wynagrodzenia. Natomiast z podzielności świadczeń pieniężnych nie można wyprowadzić wniosku, że należne twórcy wynagrodzenie wynika już z nowych stosunków prawnych. Można też wskazać na dodatkowe wypowiedzi doktryny, że twórcy projektów wynalazczych, którzy nie otrzymali należnego wynagrodzenia za stosowane projekty wynalazcze w dniu wejścia w życie ustawy Pwp, podlegają przepisom ustawy o wynalazczości

(zob. A. Górnicz-Mulcahy, Prawo do wynagrodzenia za pracownicze projekty wynalazcze w prawie polskim).

W tej sprawie zachodziła ciągłość stosowania wynalazku i osiągania korzyści, zatem prawo do wynagrodzenia miało cały czas oparcie w dotychczasowych przepisach (art. 98a ustawy o wynalazczości). Nie było więc podstaw do stosowania regulacji nowej ustawy Pwp. Zasadne są zatem zarzuty skargi, gdyż przepisy dotychczasowe należało stosować do całego spornego okresu. Konsekwentnie nie było podstaw do stosowania art. 22 ust. 3 Pwp. Z tej przyczyny nie jest też konieczna wiążąca wykładnia tego ostatniego przepisu. Na jego podstawie twórca ma prawo do wynagrodzenia odpowiednio do korzyści z wynalazku przez czas 5 lat. Oznacza to, że w tym czasie twórca może nie otrzymać pełnego wynagrodzenia. Potwierdza to regulacja z art. 23, bowiem po tym okresie wynagrodzenie powinno być podwyższone, jeżeli korzyści osiągnięte przez przedsiębiorcę okażą się znacząco wyższe od korzyści przyjętych za podstawę do ustalenia wypłaconego wynagrodzenia. Jest to zatem sytuacja inna niż objęta regulacją art. 98a. Przepisy art. 22 i 23 inaczej kształtują sytuację i uprawnienie (roszczenie) materialne twórcy.

6. Reasumując zarzuty materialne skargi uzasadniały uchylenie zaskarżonego wyroku w części zaskarżonej i oddalenie apelacji pozwanej. Nie jest konieczne odnoszenie się do dalszych zarzutów apelacji pozwanej, jako że negatywnie ocenił je już Sąd Apelacyjny. Pozwana nie wniosła skargi kasacyjnej. Natomiast podstawa rozstrzygnięcia przyjęta przez Sąd Apelacyjny okazała się nieprawidłowa. Oddalenie apelacji pozwanej oznacza aprobatę dla rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. W zakresie orzeczenia o odsetkach nie jest to orzeczenie na niekorzyść pozwanej, jako że nie przedawniła się należność główna. Natomiast Sąd przyjął, że odsetki podlegają przedawnieniu tak jak świadczenia okresowe (3 lata – art. 118 k.c.), stąd zasądził je za okres przed pozwem. Jest to rozwiązanie podobne do ustawowego obowiązku wypłaty wynagrodzenia za pracę w określonym terminie (art. 98a ust. 3 *in fine* ustawy o wynalazczości i art. 85 k.p.), zatem wobec osadzenia również w ustawie obowiązku zapłaty twórcy wynagrodzenia uprawnione było zasądzenie odsetek za okres wcześniejszy niż przyjął Sąd Apelacyjny.

7. Orzeczenie co do istoty sprawy objęło również koszty procesu. W szczególności przed Sądem drugiej instancji powoda reprezentował rzecznik patentowy i zgodnie z żądaniem oraz odpowiednio do wartości przedmiotu zaskarżenia należało zasądzić zwrot kosztów zastępstwa prawnego na podstawie art. 99 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c. a także § 6 pkt 5, 12 ust. 1 pkt 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (stawka minimalna 2.400 zł pomniejszona o 75% i ponownie o 75 %). Zwrot kosztów w postępowaniu kasacyjnym obejmuje koszty zastępstwa prawnego przyznane na podstawie tej samej regulacji, z tym iż stosuje się § 14 ust. 1 pkt 1 wskazanego rozporządzenia (2.400 zł x 75%).

W ocenie składu wykładnia, którą przyjął Sąd Najwyższy we wskazanej na wstępie uchwale z 16 marca 2016 r., III PZP 8/16, ma odpowiednio zastosowanie do rozliczenia kosztów procesu, czyli uzasadnia stosowanie przepisów o kosztach takich jak w sprawach o roszczenia pracowników. Konsekwentnie również opłata od skargi kasacyjnej nie mogła być wyższa niż uiszczona i należało zasądzić jej zwrot (art. 35 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

kc